

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок № 10, II. ет.
Конто почт. шл. 143.322
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не авертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячний вартість 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Аустрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Хуліганство.

Львів, 10. червня 1927.

В нашому житті знову починають проявлятися хуліганські прийоми й акти, які так буйно розвивалися в передвоєнній добі. З особливим пієтетом годували їх перед війною москвофіли всіх відмін. Розбивання віч, зборів, нарад не лише при допомозі низької демагогії, але й актів терору, звичайного розбійництва, огидної хуліганерії — були на денному порядку. Це був єдиний аргумент, *ultima ratio* москвофільської «слушності».

Передвоєнні часописи переповнені описами хуліганських вчинків воюючого москвофільства, а голосний напад на посольське віче пок. д-ра Євгена Левицького і д-ра Льва Бачинського в Галичі був «клясичним» зразком і проявом культивованого хуліганства. Темна і дика чорносотенщина заливала нашу країну, черпаючи живі соки з озвірілої російської чорносотенщини і погромництва. Звеличування цих антикультурних прийомів у москвофільській пресі, вихвалювання «геройських» вчинків роззброєних, пристрасно погромництва одержимих «юношів», зводило замішання в наше громадське життя, підірвало основи громадської моралі й етики, горі дном інвертуючи поняття добра і зла, низьке, ординарне слово, провокаційне поведіння, дикий рев, обкидвання каміннями, гнилими яйцями, здоровенний буч у руках «твердого» громади — ось степенування культурних прийомів публічного життя. Не диво, що звеличування культивування цих прийомів, які промовляли до найнижчих, первісних інстинктів печерного чоловіка, з одного боку витворювало специфічний тип професійного громади, а з другого депримує і відстрашує впливало на людей спокійних, зрівноважених, ніжніших, з розвиненим, а не задубленим етичним світоглядом.

Воєнне розпорощення і післявоєнна декаденція галицького москвофільства спричинили ліквідацію хуліганства і хуліганщини. Здавалося, що минули часи хуліганерії; що це тільки темна сторінка передвоєнного життя, втисненого у вузькі рамки «галицької біди», що великі зміни і перемиї, спричинені війною і революцією та сучасне ліквідування українського народу автоматично доведуть до ліквідації хуліганства, витрутають з рук епігона москвофільства негідні засоби боротьби, на віки вічні поховать гнилому. Таж *tempora mutantur et nos mutamur in illis*!

На жаль, всі сподівання на поправу, на покращання умовин й атмосфери громадянського життя виявилися покищо обманними. Обидві москвофільства: старого, ретроградно-схематичного і нового, реформованого знову відраджують свої прийоми і здичавілі засоби. Вже загальні збори «Прогресу» і «Рідної Школи» з кінцем минулого року, а описі збори деяких їхніх провінційальних філій дали нам пробку безсмертних засобів боротьби політвілого москвофільського табору. Реформовані, чи там українізовані москвофіли, переходячи в український табір, занесли в нього всі багачі своєї хронічної недуги, свого позамірного

громадського життя, своїх випробованих засобів крайню некультурної боротьби. Правда, їх батьки пішли ще далі. Розбиваючи віче Українського Нац. Демократичного Об'єднання в Жидачеві в справі громадських виборів, вони пішли на один крок вперед, до своїх старих метод, додаючи такий технічно-поступовий засіб боротьби, як револьвер. Реформовані москвофіли покищо залишилися на старих позиціях, однак невиключено, що й вони підуть слідами своїх батьків.

В цілому краю виборчий рух проходить жваво і нормально. Тільки в місцевостях де перед війною помітнішу силу проявляло москвофільство, а де сьогодні воно в деякій мірі трансформувалося в селянство, з'являються акти, що свідчать про процес відродження хуліганства. Жидачів—Золочів—Куликів — ось шлях, яким ступає відроджуване хуліганство. В Жидачеві старі, чорносотенні москвофіли, зорганізовані погромницькою валкою кинулися на представників українського національного табору, від диного реву і чинної зневаги доходячи до револьверів. В Золочеві редактор селянського офіційного з'їзду з бойовою, дібраною з москвофільських сіл, з'являється на вічу голови Української Парламентарної Репрезентації пос. Сергія Хруцького з єдиним премедитальним наміром розбити його, навіть не вдаючись в полеміку. І справді є це нечуване і ніде непрактиковане поведінка, колиб навіть не вдаватися в оцінку приносиваних прийомів, що редактор офіційного партії, якої послі сидять в одному клубі з послом Хруцьким, розбиває віче голови того клубу. В Куликові редактор другого селянського органу приводить зі села організовану бійку, щоб обкидати гнилими яйцями головного секретаря Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

Ось запахущі квітки старо- і нео-

москвофільської поведінки, ось зброя з його законсервованого арсеналу. Шкаво при тому й те, що москвофіли обох відмін приносивають свої випробовані засоби боротьби виключно тільки проти українських національних демократів. Не було ще ні одного випадку, щоб старі москвофіли або рухливіші від них селянські приносивали свої методи до хлібоїдів або котрої-небудь з бушуючих на західно-українських землях польських партій. Коли ми це підносимо, то не тому, немов би ми похвалювали або аважали доцільним приносивання хуліганських методів навіть у відношенні до єдиного погорди гідних противників чи ворогів, тільки тому, що розвинення погромницької діяльності старо- і неомосквофілів втертими шляхами розвивається по лінії найменшого опору, по лінії розбивання сил і торощення організаційних здвигів українського народу.

Осуджуємо відгребані москвофільські методи боротьби, осуджуємо збуджену з латару хуліганерію. Не сумніваємося, що в тому осуді одностороннє з нашим буде все українське громадянство без огляду на партії. Закликаємо наше громадянство до дальшого відмежування себе від подібних методів боротьби. Холодна кров, міцні нерви, рівновага духа та вкорінене почуття громадянської етики нехай і далі сприяють нас від користування введеними методами навіть в оборонній акції. Однак колиб дальша практика виявила, що єдиною протиположною некультурним, погромницько-хуліганським методом мусів би бути *argumentum ad hominem*, то — очевидно — відповідальність за це мусів би взяти на себе автори москвофільського «босого ренесансу». Покищо вони повинні би подумати над своєю поведінкою та зясувати собі не лише етичність приносиваних прийомів боротьби, але й їх наслідки. На всякий випадок їхня поведінка є роботою на млин усіх і вся, тільки не українського народу.

За українську православну церкву.

І. Український Церковний Православний З'їзд у Луцьку.

(Від власного кореспондента.)

Луцьк, 6. червня 1927.

«Коли пастирі зраджать вас — треба вам самім про своє вчинення дбати.»

Луцьк пережив два великі дні, завдяки яким уийшов знову в історію емансипаційних рухів українського народу. Бо ці два дні 5-го і 6-го червня 1927 це безумовно історичні дати, які казатимуть про організовані спроти українських вірних проти московського глуму над їхньою церквою, про дужий порив мас за очищення одної ділянки асеніонального життя від чужинського сміття, про могутній вияв бажання бачити в церкві своїх батьків рідний храм української молитви. Рішучість того спротиву, як прояву негати з одного боку, а з другого сила пориву в напрямку творчої позитивної праці з відкиненням усього анархічного, були такі яскраві і такі великі, що переступили далеко межі чисто церковної справи чисто локального характеру. Це не рішлася справа відносин у православній церкві, які хвилюють православних волинців, поліщуків та холмичан. Це був іспит зрілості двоміліонного відношу великого народу із таких предметів: як він розуміє вагу чеської як національної таєдності, якою

він цю церкву-твердиню хоче мати і як до осягнення цієї мети хоче змагати. Це питання такі широкі і такі — принципові, що цікавлять усіх українців на світі суших, а тим паче нас, що живуть по цій боці «православного сональського кордону» в межах спільних кордонів державних.

Коротка історія з'їзду. Після того, як усі спроби Української Парламентарної Репрезентації, її поодинокі члени та поважні духовні і світські одиниці громади вилізти шляхом безпосередніх переговорів із православним митрополитом Денисом на зміну русифікаторської й україножерної олігархіко-синадальної політики закінчилися без успіху, після того, як відпала всяка надія на швидке скликання Краєвого Собору а натомисть, з повстанням «Рускаво Національного Об'єднання» (РНО) зросли помітно російські реакційні впливи на вищу православну церкву єрархію в Польщі, виринула потреба покликання широким мас вірних (мирян) для організованої боротьби. Тому спершу був передбачений з'їзд тільки світських представників. І грудня 1926 р. введено до міністерства віросповідання позаня на такий

НАДАТИ до 10 місяців
Обув —
Одіж —
2273 7-10 **Сукно**
порука української еміграції
«РЕГУЛЯТОР»
Львів, Ринок 48, Телефон 16-74

світський православний з'їзд; подання на підписали д-р Рівнянський з Володимиром Вол., Е. Петриківський з Луцька і П. Доманицький із Ковля. Однак наслідком неспланованого протестів з боку радянської влади, чому це на з'їзд не закликають і духовників, — згодовано акції грудня м. р. іншу заяву про з'їзд духовенства та мирян. В лютому ц. р. отримаво з міністерства дозвіл на відбуття такого з'їзду. Щодо духовної влади, то ініціатори з'їзду (цим разом представлені одним д-ром Рівнянським) звернулися не до Синоду, а до митрополита Дениса, знаючи згорі, що реакційно-російський Синод на з'їзд напевне не погодиться, а митр. Денис з'їзд може й пообласловить. Тимчасом прийшлося ще раз розчаруватись. — Митр. Денис передав справу з'їзду Синодові, а той, без жадного попереднього обговорення справи з українськими представниками й без ознайомлення з завданнями плянованого з'їзду, на сесії в днях 23.—26-лютого ц. р. рішуче з'їзд заборонив а свою постанову з софістерсько-нісеніттю аргументацією розіслав тисячами примірників по Волині й Поліссю та казав духовенству прочитати її по всіх церквах. «Але результат був цілком протилежний: читасмо у брошурі д-ра Рівнянського п. н. «Критичний розгляд постанови св. Синоду про заборону Українського Церковного З'їзду». — Український церковний рух вже так розрісся по Волині й на Поліссю, що виступ церковної влади не тільки не міг його ослабити, але й надав йому ще більше популярності. Під натиском зросту цього руху, гурток громади, об'єднаних коло володимирського журналіста «На Варті», передав справу з'їзду широкому Організаційному Комітетові, який перше своє засідання відбув у Луцьку 23. березня ц. р. і який швидко згуртував у собі представників 18-ти повітів Волині й Полісся. Тимчасом митрополит подорожував, рекламуючи силу російського православ'я на українських землях під Польщею. Після його повороту в 2-гій половині травня ц. р. з українського боку пішли в останнє спроби порозуміння, а іня злягнення конфлікту, небажаного чейка ні одній стороні. Відомо нам, що послав і сенаторів, які перенесли на себе шоролу, митрополит знову не дав ясної відповіді, справи знову не рішав сам, лише передав її т. зв. «Митрополитовому Соютові», і так, як у лютні Синод, так у травні Союз, повідомив українських «прохачів» — телефонічно про заборону! Духовенству заборонено брати у з'їзді участь під загрозою позбавлення священного сану. Не вважаючи на таке становище духовної влади, і напавки, побачивши а шій забороні, що справа добра православної Церкви в Польщі шораз поганіша і рятувати її треба поки ще час, Організаційний Комітет призначив З'їзд на 5. червня. Понад 800 присутніх на з'їзді вірних українців Православної Церкви в Польщі, з чого 515 умайдатованих представників 10-ти повітів Волині, 5-ти повітів Полісся та окрема Холмщини й Підляшя — це імпонує число членів З'їзду зважаючи на саме своє присутність, настільки український національний рух обхопив і церковну справу. Та не жертовне число присутніх дало з'їздові марку. Рішучим був патріотичний настрій киякостної маси, високий рівень свідомості ваги справи, чаданчійна уважність, з якою протисто-

цього дня слухано всіх рефератів, жвавість дискусії й масова в ній участь, енергія й зацікавленість, збережені від початку до самого кінця наради, темперамент і палкість у промовах, отримані з розважливості й послухом провідників при прийнятті рішень. Це по стороні слухачів, — з по стороні організаторів: преобласть фактичним матеріалом і просто надзвичайно гарній приступною формою рефератів, а було їх аж сім — і всі прочитано і всі продискутовано, до всіх прийнято відповідні резолюції; справу поставлено широко й ділово, як найдаліше йдучи проти чинішого курсу церковної політики правлячих олігархів, але зупинючись перед анархічними експериментами, до яких, використовуючи настрій зйзду, пхали зйзд од нияків, що з'являлися туди по непорозумінню чи вони офіційні й відповідальні члени лівої соціалістичної партії чи віруючі члени християнської церкви? Союзна проваля і компромісія тих одиць причинилися теж до піднесення авторитету цього зйзду. Взагалі провадові належить повне признание: таку тактовну й умілу президію на таких величезних зборах рідко коли можна стрінути. Та поклад усім зйздом високо стояла постаць ідейного провадиря й головного ініціатора українського сучасного національного церковного руху на наших півн.-зах. землях: особа д-ра А. Річинського...

Пастирі покляли стадо і стадо взялося само дбати за свої релігійні потреби. Цивільний був це образ, коли кількості представників 2-міліонної громади вірних у обожному настрою співало „Вірую“ і „Боже єдиний нм Україну спаси“, коли молитва „У царстві Твоєм“ злилася із звуками „Заповіту“ та „Ще не вмерла“.

Днями було слухати привітні телеграми від студентів-теологів і писані заклики охочості взяти у зйзді участь від ряду священиків — і одночасне промовчування їхніх імен президію, аби не наразити цих вірних церкви і народів людей на переслідування російською церковною владою. Однак цей зйзд повинен адретти поладу з очей і найбільш спільним. Він повинен дати силу вищій церковній єрархії православної церкви в Польщі переваги в самих себе частку з елементів, для яких увесь християнізм, Бог і Церква і її вірність нижче ідола Єдиної Неділі, яку вони єдино поважають. Боротьба за внутрішньо-церковні відносини авйшла у стадію боротьби за Церкву. Нарід її оборонить.

І. Кадри.

З технічних причин звіт зі зйзду, виготовлений нашим спеціальним кореспондентом, подамо в найближчих числах. — Ред.

Наментаймо: Рідно Школя — це на родня фортеця, це певний захист в добі лютиміт!

Г. БРАСЮК

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Дихнуло холодом. Земля закоцала. Ранки обсіпались крупою та білим морозом. В один з таких ранків, мов трави на весні, до школи позлітали школярі. Крик. Галас! Їхні обличчя ще мали сліди пекучого літа — засмажені, облуплені. Нестримані мов вітер, крикливі, як зграї птиць, обшарпані — немов дикуни в шкурах, з запахом диму.

Борня. Міна.

— Даси коржа, дам гнилиць!

— Ти, а в його сало!..

— Ах, ти ж кабан халерний, дай грошки!

В деяких місцях шарпались граючись, а в других товклись навспражки.

— Це вже знов ча цілу зиму морока! — дивлячись у вікно, казав Хведір Степанович.

Сергій думав своє: яке почесне владання з одних дикунів виховати людей соціально-етичних, людей розуму й волі.

Гордий на льоду місію — він ступив у класу. То була третя й четверта група.

— Що ж, чатулялись за літо, по-

Радянська Україна.

Конференція в справі українсько-го правопису в Харкові.

Під впливом негативного відношення КП(б)У до деяких правописних реформ конференції, висловленого експрессо в реферованій нами втора статті Анд. Річинського, конференція відкинула чи краще анулювала деякі свої рішення. Перш за все перепала при поновному голосуванні цілковито ухвала про введення двох нових знаків (латинського „а“ і „а“ замість нашніх зложених знаків „а“ і „дж“) до української абетки. Справи апострофу і букв „у“ та мягкого „л“ у чужих словах передано державній правописній комісії при Народному Комісаріаті Освіт. УСРР для остаточного вирішення. Взагалі правопис буде подібний в перевазі до попереднього, загально вжитого на Україні.

Вічевий рух.

Куликів.

В неділю дня 5-го червня скликав у Куликові місцевий виборчий комітет Українського Національно-Демократичного Об'єднання віче під голим небом на площі біля церкви. На віче прибуло около 500 виборців, міщан з Куликова і селян з доокочинних сіл. В цілі розбиття віча прибув і сільськогосподарський штаб зі Львова, в особі ред. Пелехатого, одного студента і одної дівчини. Штаб привів зі собою бойову з громади Мєрвич. Віче відкрив о. Андрій Круцько. В своїй промові представив він значіння виборів до громадських рад і закликав присутніх до вибору президії віча. Сель-роби поставили на предсідника віча ред. Пелехатого, одначе він перепав, хоч бойовка з Мєрвич підносила при голосуванні дві руки. Предсідником віча обрано великою більшістю голосів о. Круцько і п. Пелюха, секретарем Михайла Шаха. Сель-роби і невдоволені вислідом голосування почали кричати і пробували силою обняти президію віча. Коли їм це не вдалося і вічевики запропостували проти того рода метод боротьби, сель-роби успокоїлися і до голосу прийшов делегат Центрального Комітету секретар Володимир Целевич. Коли він нап'ятував сель-робівську кинрино, яка замість йти спільним фронтом проти ворога, вносить роздор між наш нарід, повстав дикий рев сель-робівців і вони почали обкидати промовця гнидими яйцями. Не оглядаючись на бандицький напад, секретар продовжував свою промову, а сель-роби бачучи грізну поставу зібраних вічевиків, спласили утєчею. На жаль злишній дощ не дозволив В. Целевичеві докінчити своєї промови і відбути віча до кінця.

Отинійщина.

В четвер, 2. червня ц. р., відбулося заходом Повітового Комітету УНДО у Винограді велике передвиборче віче при великому задиві народу. Віче отворив тамодшній парох о. Олександр Леванський, котрого опися як також Василя Зеленецького, Петра Парашука і Василя Мелниченка обрано до президії. Реферат про загальне політичне положення українського народу виголосив о. Осип Наконечний, а описавши реферат про виборчу ординацію до рад громадських виголосив голова Повітового Комітету УНДО д-р Степан Дрогомирецький, адвокат

з Отинії. На вічу обрано виборчий комітет, котрий має зайнятися практичним перерешенням виборів до громадських рад. — В неділю, 5. червня ц. р. відбулося віче в громаді Молоділів. Є це село в більшій половині замешкане мазурами і дуже затрожене. Віче отворив о. Ярослав Майковський, котрого опися враз з Степаном Соловухом і Михайлом Собором обрано до президії. Реферат про загальне політичне положення і про виборчу ординацію до громадських виголосив о. Осип Наконечний, а докладніше обговорив п. д-р Дрогомирецький. У вічу взяли участь і мазури.

Жовкішчина.

За починком Пов. Комітету Наш Об'єднання повстав у Жовкі виборчий комітет під провадом о. Арсенія Партики як голови та д-ра Теодора Михайліцького як його заступника. Для 24-го травня ц. р. відбулася в Жовкі довірозна нарада представників громад повіту як також суміжних громад Мостенщини і Куликівщини. Реферат про виб. ординацію виголосив д-р Т. Михайліцький. В дискусії промовляло багатоприступних. Пов. Комітет на цю нараду запросив також представників інших партій, але тут показалося, до чого прямуєт наші сель-роби. Студент Хам з Мєрвич і кількох його товаришів стали нападати у своїх промовах на наш національний табор та пропугувати свої аумоклясові кличі, а коли побачили себе в меншості, викликали коршему авантуру так, що предсідник о. А. Партика примушений був закрити збори. Присутні мали нагоду наглядно переконатися, що сель-роби навіть у так важливій для нашого народу справі як зніщення наказно-комісарської язи, розбивають спільний фронт. Повіт поділено на райони, в яких відбуваються дові. наради. На днях відбулася нарада в Черв'яні — для Червінця, Кунина, Хитренки, Вільки Куницької, а відтак в Проваді де були заступлені теж громади Крехів і Гутисько. Реферували на обох нарадах д-р Михайліцький з Жовки. Велике заінтересування виказали громади Воля Вис. і Вязова, де урядують наказні вітти, які далися дуже в знаки паселенню, а зокрема в Волі Висоцькій, де наказничання перейшло зі старого Лудиміньського поляка на його сина. Жива праця йде також у Мостенщині і Куликівщині.

Заходом місцевого виборчого комітету 2-го ц. м. відбулося в Жовтанцях на обійсто прихрідства велике віче під голим небом, на яке крім місцевих, прибули селяни з доокочинних сіл та кількох священиків. Віче відкрив короткою промовою п. Калужняцький Іван. До президії обрано п. Березинського Петра та Шарого Гията. Реферат про положення українського народу під Польщею — основно обговорюючи земельне питання — та про виборчу ординацію виголосив делегат Об'єднання п. Дмитро Ерстенюк зі Львова.

Судовий округ Краковець.

Для 15. травня 1927 відбулися в Краківці довірочні збори відпоручників громад, на яких обговорено справу виборів до громадських рад. Учасників 153. Президія зборів: Андрій Бачинський, Н. Грудоний, І. Мельник. Референт д-р Богдан Бачинський. В часі реферату падали дуже влучні запити відносно сумнівних питань в справі виборів. Було заступлених 18 громад краковецького судов. округу. Заінтересування дуже велике. Обрано Повітовий виборчий комітет: голова д-р Бачинський, секретар Андрій Бачинський. Цілий комітет складається з 9 осіб. Для 22. травня відбулися заходом Повітового

Перед виїздом на ферії обезпечити своє майно

Від огню і крадежі

2322 тільки в 2-10
Т-ві взаїмн. обезпечень „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 26.

Агенції у всіх місцевостях Галичини.

виборчого комітету довірочні збори в Гушівцях. Учасників 92. Референт д-р Бачинський. Тогож дня відбулися довірочні наради в Кобилянській Руській. Референтом був Андрій Бачинський. Учасників 57.

Тернопільщина.

Заходом Повітового Народного Комітету в Тернополі укладено довірочні збори: в Романівці дня 21. травня. Присутніх було понад 150 осіб. Про ординацію виборів до громадських рад виголовив д-р Т. Михайліцький з Жовки. Присутні на нараді одностайно постановили йти до виборів одностайно національним фронтом. В Дубіадах дня 22. травня на довірочій нараді було присутніх понад 200 осіб. Реферат про положення українського народу під Польщею а також про виборчу ординацію до громадських рад виголовив д-р Іван Яхмчук, адвокат з Тернополя. За його ініціативою обрано місцевий виборчий комітет. У Кутківцях дня 22. травня в довірочій нараді взяли участь понад 150 осіб, котрі з великою увагою вислухали реферату Василя Голюха з Куликів. В висліді наради обрано місцевий виборчий комітет. У Ступках дня 24. травня на довірочних зборах, в котрих взяли участь понад 100 осіб, справу громадських виборів реферували Василь Бачинський з Тернополя, і тут також обрано місцевий виборчий комітет. Для 22. травня відбулася в Товстолузі велике прилюдне віче, в котрім взяли участь понад 400 осіб. Предсідником віча обрано Василя Гнатівича, заступником Семена Бандааса, секретарював Осип Павлишин. Реферат про політичне положення українського народу під Польщею і про виборчу ординацію виголовив Василь Бачинський з Тернополя.

Равщина.

Для 22. травня відбулася довірочна нарада в Рихках равського повіту, в ній взяли участь понад 100 осіб. Нарада відбулася заходом Любомира Даниловича і Михайла Чіха з Рави Руської. Реферат про виборчу ординацію та про програму партії Українське Національно-Демократичне Об'єднання виголовив Любомир Данилович, голова Повітового Народного Комітету в Раві Руській. Присутні одностайно ухвалили резолюцію, котрою оддали кертину роботу хлібоїдів і поставили перевести вибори згідно з лідями національним інтересом.

Львівщина.

Для 20. травня ц. р. відбулося заходом місцевих громадян віче в Милошівцях парохіяльним подвір'ю. Прибули також громадяни з сусідніх сіл: Пустомит, Підсадок і Хоросна. Віче отворив місцевий парох о. Мих. Селів. В склад президії віча покликали господарів: Давида Василя і Романова Омелія з Милошів, Левановича Омелія з Хоросни і Раєтера Івана з Підсадок. Реферат про політичне положення українського народу і про вибори до громадських рад виголовив голова Пов. Нар. Комітету п. Іван Ліщинський зі Львова.

працювали трохи руками, попрацюємо тепер і головами. Руки без голови ніщо...

Раптом:

— А він бється...

— Ні, ні, він бреше... То він мене...

— Дозвольте, я скажу! — встас третій — як ви сказали „попрацювати руками“ — то він його кулаком — каже „о-так“, а як ви сказали „головою“ — то цей його лобом „о-так“...

— Ну, діти, так жеж не можна! Забудьте вже свої дикунські звички. Виж прийшли сюди, щоб вчитися, щоб вийти в життя людьми, а не звірину. А чим людина відрізняється від звірини? Розумом...

— Познайте вийти.

Сергій починало дратувати.

— Слухай, хлопче, чого ти прийшов до школи?

— Щоб вчитися!..

— Чого вчитися?..

— Читати, писати, рахувати...

— І бігати с... — доказав хтось у риму.

Всі зареготали.

— Поросі! — нестримано вдарила Сергій по столі. — Отже, коли прийшов, щоб вчитися, то ти учиш. Нічого бігати. Третя група, вийміть свої зошити, а ви свої чистанки. Зашарудили з одного боку зошити, ручки, олівці, де хто рвав клапоть паперу, а дехто розгортав са-

ло й пристосовував прозору обгортку до писання. З другого боку зявилось кілька книжок, а решта перешіптувалась, або жувала гнилиць.

Сергій нервувався. Не знав з чого почати.

— Напишіть твір на таку тему: „Як я провів літо“. Читай! — звернувся до дітвочки.

Та, зашарившись, швидко стала водити пальцем між рядками, часто зовсім не там, де читала; закутуючись, щось вимовляла, але ні вчитель, ні вона нічого не зрозуміли.

— Ти ж чому не пишеш?

— Я... я... — шморгав носом школяр, — я не знаю як?..

— А чогож от він знає?

— І він не пише. Він так собі водить...

— Ану, дай сюди...

— От і Матвій не пише...

— Я теж не знаю...

Виявилось, що ніхто не писав, Сергій розкритичався: — Ну, як вас можна було переводити у третю групу, як ви не вмієте записати того, що робили літом?!

— А-а-а... що робив?! — викрикнув уже один „Америк“ — я напишу!..

Покри Сергій пояснював третій групі, дівчонка, що читала, відчула, що її кілька разів ззаду нестерпуче вшпунули. Вона заплакала, Сергій доалютувався:

— Та чорт би вас забрав, діти ви чи звірі?

Його сильний голос враз утворив дисципліну. Вже до кінця лекції мав змогу вчитати мораль.

Вийшов невдоволений. Казонщина, поліцаїзм, Мусити мати більш інтимний підхід. Такий, напевне, в Олі. А в його... — не те, не те. Не знає школи, не знає методів. Профан!

Сергій довго був пригнічений: він зявив людина. Проте жадою життя примусила впеанитися, що він набуде досвіду, розвіє громадську й педагогічну пращу. Справа як поставилася б до його Оля, як починала йому врити. Він не смів тепер заходити до неї.

З якоюсь нервовою інтенсивністю переглядав літературу, що вчора засідав з активом клубу, розробляв план. Своєю рухливістю захоплювався і інших співробітників. Навіть Хведір Степанович погодився гуртувати співочим та бібліотечним гуртком, решта ж гуртків (щось біля десяти) припадала на самого Сергія, необхідність і існування кожного гуртка він довідав. Адміністрація клубу дивилася на Сергія, як на чарівника, що мав переважити Мамішу вверх дном. Завклубом Марчук майже щодня жилив голову ревкому: „Давай під-

В першу річницю смерті

бл. п. о. Осипа Гриневича

проф. III. уч. семінарії

відбується в суботу дня 11. с. м. о год. 8. рано в архієпархіальній церкві св. Юра заупокійне Богослуження, про що повідомляють

Вісник в дітях.

Гетера і мішане подружжя.

Перед судом присяжних в Коломиї розіграно на днях останній акт трагедії, якої основою і змістом був подвійний трикутник. В кінці п. р. страшний життєвий сторіжжя Владислав Куляка, познавши, заставши на дорозі між Снітником і Кулячином скрито бива управителя кулячинської школи Івана Білоуса. Після довшого вбивства явився у жінки вбитого Амалі Білоусової, з якою був у порочних і підтримуваних половині зносинах і найпокірніше в світ засів до кат. Поки Іван Білоус, український, загальношанований вчитель і освітній робітник, мавши 28 літ оженився з 17-ти літньою буковинською полькою. Це мішане подружжя стало його життєвим нещастям і проклятом. Неосвічена жінка, з першими нестримними інстинктами лічно робила пекло а каті очивдало — ануваючи й «патріотичні» мотиви. З часом почала вона з ненависті до свого чоловіка і продовженого безпутства вести розпустне життя, кидуючись на шлю воякому стрічному. Особливо заманювала вона в свої обійми митих стражників, тав. гранчирів, які відомали її по духу і уподобанням. Розуміється, що безпутне життя жінки втворювало крайню загостреність відносини в каті. Однак нещасний муж терпеливо зносив наругу, хоч йому лице дупалося в сорому і важкої образи. В жовтні 1926 Білоусова познайомилася з «гранчиром» Вд. Куляком, який зразу припав їй до влободі, заступивши місце мужа. «Нещасна» жінка вічно жалілася на свого мужа, збуджуючи у любаса ненависть до нього. «Гранчир» постановив усунути Білоуса зі шляху свого «шаста». Бже в березні 1927 засідає на нього з револювером. Свій чи спільний з Білоусовою план виконав 2 квітня 1927. Засівшись на дорозі зі Снітника до Кулячина в годині 8. вечером, де й скрито застрелив Білоуса з револювера. Описи подас до своєї любовасі, заявив, що все добре і засів до гри в карти. Арештований приїхав до вини — тим більше, що публічна опінія вказувала на нього, кожного причинника скритовбивства. На суді свідки виставили війничкові — очевидно — якнайкраще свідцтво. Гірше зате пішло зі свідцтвом для Білоусової, хоч вона користувалася й «патріотичними» аргументами, що — мова йде про скритовбитий муж сидував її ходити до церкви, а дочку охрестив в церкві, надаючи їй ім'я Ольга. Білоусову змалювали свідки як безпутну сільську гетеру, що всякому стрічному кидалася на шлю, загрозувала життям свого мужа і кидала посередню спринжину його вбивства. Присяжні судді підтвердили вини обох обвинувачених, трибунал засудив Ва. Куляка на смерть через повешення, а Білоусову на 10 літ тюрми. Адвокати зголосили зажалення невідомості.

— **Дезертир.** Минулого року дезертирував хорунжий польського війська з Тернополя Матій Моска, і перейшов на захисний бік. У грудні м. р. придержано його, як хотів перекастися назад до Польщі. Його обвинувачено за дезертирство і за шпигуажу. На розправі боронився Моска, що шпигуажем не займався, а хотів вернути до краю, бо затужив за ним. Дезертирував із польського війська тогу, що на початку обходилося з ним. Межанина в катері, яке займав із жінкою і трьома дітьми, відібрано йому без причини. Тому жінка з дітьми вийшла до Турки. По дорозі померла одна дитина. Обвинуваченого повинні також а звати. Військовий трибунал признав Моску винним дезертирства, а у військовій від заводу злочину шпигуажа і засудив на 1 рік в'язниці з зарукуванням 10 місяців слідчого в'язниці.

— **Семовишні знахи.** На полі біля ставу Кисляків хотів поповнити самогубство Броніслава Хенці і тому викида вину. Ритукова стача відвела непристому до шкитало.

— **Віон.** Минулої ночі злодії підкопали до криниці братів Вайлиани при вул. Лепіана 29, вибили отвір у стіні і вкрали сукня на 10 тисяч зод. Куди вносили стільки товару, покинувши невідомо. Поліція арештувала братів Іос. і Влад. Бобеліки, як підозрілих у крадіжці.

— **Жінки при роботі.** Дотично чоловіки, повшеної свого часу під тим заголовком у нашій газеті, одержують таке: В справі новинки в «Діло» ч. 119 з дня 31. V. с. р. на о. Олександра Росенського, пароху Винятинця, Голіград і Винода повну залицинську заважкою отримав, що о. Олександр Росенський ніколи народнього статку не спляв, а все робив і робить у дусі правдивої християнської і народньої любові, а лише нічим одиниш алої волі, котрі може й не знають його тихі та шкорої праці на народньому ґрунті можуть на нього нападати та обкидати що людину наклепами у газетях. Підписав: за видін чи-

тальні «Прогісн» К. Олейнич і Степан (погубник) за кооперативу М. Лисак; за тов. «Діло» теж М. Лисак і В. Журашків. В тій самій справі дістала редакція листів і від сусіднього священника о. О. Боярського, який теж заявляє, що о. Росенський далекий від того, щоб мати що-небудь з такою партією як УНС.

— **«Культ полегких Героїв».** З нагоди Свята полеглих видадо Товариство Охорони Воянних Моги (Львів, Руська 18 і. п.) пам'яткову книжечку п. з. «Культ полеглих Героїв» д-ра Ничука і пам'ятник у виді малюнка роботи проф. Петра Холлодного. Думаємо, що оці дві пам'ятки зі Зелених Свят розійдуться масово, серед нашого громадянства, тим більше, що півна мінімальна, виконання артистичне а прибуток призначений на таку гарну ціль, як упорядкування воянних моги. Зокрема брошура д-ра Ничука є прекрасним рефератом на всікі Збори, присвячені справі поширення культу полеглих Героїв та упорядкування воянних моги.

— **В кінах.** В кін «Лев» висвітлюють історичну фільму часів Наполеона п. н. «Князь Данило». — В «Палас» комедію «Бустер Кітон як боксер». — В «Коперник» драму «На порозі до сльози».

— **Виді «Міщанського Брацтва»** у Львові лизав своїх членів вітати преміальну участь а зеленосакотичних походах, а в неділю 12. на Янівське, а в понеділок 13. на Личаківське кладовище. Збірка в оба дні в доміші Міщанського Брацтва, Львів, Руська 3, в год. 2. попол. Явка всіх членів обовязкова.

— **Позір Соколик** Старшина «Сокола-Батька» подас до відома всім товариствам «Сокол» в краю, що на день 19. червня ц. р. на Областє Сокольське Сякту у Львові, учасники Снята можуть користати зі залізничної знижки, яку на днях одержано. «Сокол-Батько» вислав залізничні знижкові карти тільки тим товариствам, що згодили свою участь у святі заповідати число прибуваючих. Товариства «Сокол» в краю, які «пелер» не згодили свого прибуття на свято, або не заповідати докладно числа прибуваючих виконують це негайно, щоб вчас змогли одержати знижки. Зі залізничної знижки можуть користати всі сокольські товариства члени «Сокола-Батька» з цілого краю віддалени більше як 30 кілометрів від Львова. — «Сокол-Батько». 2346 1-1

— **Дирекція Т-ва «Карпати»** пригадує усім нашим Інституціям, Товариствам, Кооперативам і загальному нашого Громадянства, що речинешь субскрипції уділових листів небавом кінчиться і тому являється нашим національним обовязком взяти масову участь в субскрипції і не допустити до відібрання концесії одиноким українському Тов. обезпечень на життя і ренти. Субскрипцію переводить Кооперативний Банк «Дністер», який на зложени суми видаватиме уділові листи, що після постанови статуту будуть відповідно опротестовані, в своїй часі виписовані та а наданіок Т-ва сплачені. Вартість одного уділового листа вносить 100 зод. Гроші складати в «Дністрі» Львів, Руська 20 з зазначенням «на субскрипцію уділів «Карпати»». 2319 3-7

— **Звертено увагу всім кооперативам,** щоб в горній дні перекоували пасту до обуви Елегант в холодніших місцях. Паста Елегант є товщина, тому може розкинуту. — О. Левинська і Ска. Львів, Кордешького 51. 2332 2-3

З життя наших установ.

Збори «Союза українських власників реальностей у Львові».

Серед нашої сірої буденщини тихо і незаметно відбулися Збори «Союза українських власників реальностей у Львові». Це нове наше Товариство, для більшости українського загалу майже байдуже — має велике значення як станове для самих власників реальностей, а з окрема для організації та консолідації українського Львова.

400 досі незорганізованих власників реальностей у Львові не могли відповісти задоволення, які поклали собі давно за ціль у Львові аналогічні товариства польське та жидівське. Щоби не бачити маніаціям, а зайняти і собі серед власників реальностей Львова належне місце, згуртувалися всі українські власники у спільне Товариство. Установили Збори Товариства скликали члени основники до сая «Беседи», а в них на 400 запрошених взяло участь 157 членів. Богато, головно з провінції оправдало свою несприятливість.

Збори відкрила іменем члени основників д-р Евані і виголосив рішучий реферат про організацію власників, потім прочитано статут, 8-4 якого звучить:

Товариство ставить собі за мету: а) о-борону і піддержання спільних інтересів власників реальностей через взаємну поміч у членів Т-ва в справах, що звязані а посіданнями реальностей; б) охорону членів від утрат і шкід; в) репрезентування членів Т-ва перед властима а засоби до того везуть через удержування безплатного інформаційного бюро; г) уділювання інформаційної поради в справах продажі або купівлі реальностей; д) підшукування задовлетелі реальностей; е) виошення спільних представлешь і меморіалів до всіх властей в обороні інтересів своїх членів і т. д.

От тих кім, винятків із статута, речень дає нам образ, які задовина памітило собі

Купелелеве Заведення

в Карпатах над Лимницею серед найбагатшої в лісі околиці Гортані. — Купелі горічі а мінеральної води, купелі соншні і купелі в Лимниці, вода мінеральна до п'яти, реставрація в місці на лікарське поручення, харч яринишні і жентини. — Лічення всіма видами лікарів: ревматичне запалення сугавів і м'язів, іскіас, позалопальні стани жіночих недуг, туберкульоза завоїв і костей, кривуха, малокровія, катарі шлунка і кишківника, та камінів мочевих доріг і недуг вишні матерії. 14-16

Купелелеве Заведення Підлюте 700 м. понад рівень моря

Ціни в першій і третій сезони нижчі. Стація заліз. Брошні на лінії Стрий-Станіславів. Замовлення на адресу: Купелелеве Заведення Підлюте, пошта Перегіньсько.

Т-во і що стоїть перед ним до виконання. Збори прийняли статут і ухвалили вписове 2 зод. і місячну вkladку по 1 зод. Головою Т-ва вибраний п. Глиничка Іван, заступником голови д-ра Мих. Терещакського, секретарем п. Ігната Евстаха, касиром Лаврова Стаха, правичним референтом д-ра Евані Филипа а членами виділу іос. Личинського Івана, Ониська Олександра, Гринюкову Олену, Войтова Евстаха, Стоцького Михайла і Матичака Ілька; на заступників: Ярку Михайла, Рутковського Зенона, Ковалів Івана і Мадчинського Теодора; на членів провірної комісії: д-ра Любомирівича, інж. Монастирського і Левинського.

На першому своєму засіданні ухвалив виділи повідомити про своє існування аналогічне польське Т-во на руки д-ра Балабана і жидівське на руки адв. Гелеттера, а також Інспекторат праці й Уряд розетний для справ найму, в тій цілі, щоби в спорах між власниками і льокаторами та дозорящими і власниками засідали як все-сори і члени нашого Т-ва.

Повідомлено про існування Т-ва також палату скарбову, щоби вона на дорадників у справах податкових покинувала і членів Т-ва. Далі прийняли збори на курсора Т-ва п. Марусина з уповажненням збирати вписове і вkladки від членів.

Тому що Т-во не може на разі найти приміщення — ухвалено аж до відкриття всікі письма зі запитаннями та інформаціями а також оголошення в члени спрямовувати на руки секретаря Т-ва п. Евстаха Ігната вул. Куркова ч. 24 (партер) у Львові.

Не треба сумніватися, що не буде між українськими власниками ні одного, що не став би членом Т-ва, бо лише через організацію можемо добитися такого значення, щоби а голосом нашим рахувалася не лише влада, але всі інші установи, що на кожному кроці входять і мусять входити в контакт та в ділові звязки з власниками.

З концертової сали.

Бетовенівські свята в Дрогобичі і Бориславі.

Бетовенівські Свята в Дрогобичі і Бориславі — відбулися в днях 2. VI. 1927 (Дрогобич) і 4. VI. с. р. (Борислав) силами елевів Музичного Інституту ім. Лисенка в Дрогобичі і Бориславі. В програмі ввійшли виключно твори Бетовена: фортеп'янові, скрипкові і до співу. На перший план між виконавцями вийшла п. Олена Дроздовська, що відіграла добре з Сонати F moll 1. часть. Симпатичний ліричний сопран п. К. Вельгушівної варто даліше образовати. Вона при своїй вродженій музичній інтелекції може діяти до дуже поважних голосових успіхів.

В симфонії C dur ч. I, яку відіграли на 4 руки пп. Куличичівна і Пашлавська, можна було зауважити дещо нерівні сили. Однак, не зважаючи на це, цілість робила симпатичне враження і обом п'ясткам можна вішувати при тривалій з їхнього боку праці гарну музичну будучину.

Зі скрипкових продукцій найлучше випав Менелі Бетовена, який відіграла поправно п. Гернакієвна. Rondo зі скрипкової Сонати ч. I. відіграв так само добре п. Померсбах. Сонату D dur на 4 руки відіграли молоденські п'ясткі Кузьмович М. і Гавришуківна С. — виявляючи зрозуміння твору, музичальність і почуття ритму. Гарно опрацювали 2 відчати про Бетовена пп. Витенський І. і Пашлавський А.

Громадянство взяло в Дрогобичі досить чисельну участь у святі, хоч можна було сподіватися на так велике число інтелігенції дещо більшої фреквенції. Натомість у Бориславі — сподівання аражерів Свята зовсім завели. На сали явилосі всього около 40 осіб, переважно з робітничих сфер. Цкаво замітити, що особи, котрі старалися за те, щоби влаштувати таке свято в Бориславі силами Дрогобичького Музичного Інституту, в наслідку чого враз а елєвами були змушені для їх опіки виїхати до Борислава і їх родичі, — на нечєрі не явилися. Як назвати таке поступовання?...

Дрого-Бор.

Посмертні згадки.

Порфїр Демущий, заслужений український етнограф і науковий співробітник Академії. Наук умер 5.VI. в Києві на 70 р. життя. В. И. І.

Щербаківський Данило Миколайч, музеолог і музейний робітник умер трагічно в 45. році життя в Києві, кинувшись для о. червня ч. р. вечером у Дніпро. Останній лист, в якому подає мотиви свого трагічного ачтку. Про покійника подамо ширшу згадку в найближчому числі. В. И. І.

ОПОВІСТКИ.

Вступні іспити до клас II—VIII у приватній українській гімназії в правому прилюдності в Рогатині відбудуться 20, 21. і 22. червня ч. р. (до VIII. кл. тільки за дозволу Кураторії — прохання а поданням мотивів внести негайно на руки Управління гімназії). До I. класу відбудуться іспити 28. червня в 8. годині рано. — Чайковський. 2313 2-3

Прогульки на Маківку і Парашку уряджує Товариство «Палай» на Зелених Святих. Випад в суботу о год. 6-й рано. Блишні пояснення дає д-р Морачевський, Земляковського 2, І. пов. 1-1

Вступні іспити до жін. уч. семінарії «Рідної Школи» в Самборі відбудуться від 30. червня до 5. липня ч. р. Подання вносити до 25. п. м. на адресу Дирекції з метрикою і лікарським свідцтвом новітнього лікаря на приписаний бланкеті. Шкільне свідцтво можна предложити перед іспитом. На відповідь долувати марку. — Дирекція. 2338 2-2

Вписи до одинокі Української Торговельної Школи у Львові, вул. Корняків ч. 1. приймаються від 28. червня до 3. липня 1927. В школі ведеться трилітня торговельна і кооперативна наука, та різні курси для хлопців і дівчат а різним образованням, від початкової народньої до матури середньої школи. При вписі треба предложити метрику і послідне шкільне свідцтво, а до письменних запитів долувати марку. — Управа. 2-4

На «Рідну Школу» зложили Вп. Антін і Олена з Олійників Строкон 2 ам. домісто повідомлень про своє вчіння, котре відбулося 4. червня 1927. Жертвodawцям складає щирю подяку Волова Улрва.

Союз Українок взяв а всіх членів взяти корпоративну участь в походах на північ в дні 12. і 13. п. м. згідно з рішенням Комітету охорони моги. Збірні 12. і 13. в год. 2-30 коло Народнього Дому. — Головини Виділа. 2341

Позір Скалатини Для 14. червня і 11-тій год. перед обідом відбудеться велике псовітове віче в Скалаті коло церкви, на котрій будуть промовляти делегати Центрального Комітету Об'єднання. — За Комітет: Д-р Арсен Тригубчак, Олександр Писецкий.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ.

ЗА 80 сот. ліжонку всілякі золотні аки правки робіт С. А. Ропши, Львів вул. Сикстуська 16. 2173 9-10

9 зод. коштує будинок у Манда, Ко-перника 14. 1773) 8-7

ШЕНКЛІВНА Пекарська 44, Кваліфікаційний курс, есентуально також натуральний від 12. липня. Триватий рік існування. Около 1.500 апробаваних. 2305 3-15

КОНЦІПІЕНТ з провінціальною прав-тикою пошукує посади. Зголошення до Адміністрації під «Доктор». 2337 2-3

ДВІ ОРИГІНАЛЬНІ КАРТИНИ (одна Івасюка, друга Сонтиса) до продажі. Оглядати можна в доміші при вул. Зоді Хшановської ч. 9. партер. 2341

РУТИНОВСКИЙ конціпент гадзав пося-ди. Адреса з чинності: Адвокат д-р Іван Кульчицький, Збараж. 2342 1-3

ІНВАЛІД учасник боїв У. Г. А. абсолютним кін. в крайній біді шукає якогонебудь заняття. Зголошення під «Інвалід».

ОГолоШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг дегіна, серця і жолузка

Д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 40
2335 Перевіщення Рентгеном. 2-20

АПЕТИ ориг. швайц. брокатор (Тяжко). Опіні (Газети) імт. шкіри і лікарств на дегіна поручає

Й. ГОЛЬДБЕРГ і Сини
22-1 Львів, Саонська 3. 1-2

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповіс Василь Муарий.

Випас Видавнича Спільн

«Діло».

З подякою Видавничій Спільн «Діло». Львів. Ринок ч. 10.